

Monitoring a analýza rizikových faktorů pádů pacientů hospitalizovaných v nemocnicích

Iva Brabcová¹, Hana Hajduchová¹, Valérie Tóthová¹, Sylva Bártlová¹, Jiří Holý¹, Martin Doseděl², Josef Malý², Jiří Vlček²

¹Zdravotně sociální fakulta Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, Ústav ošetrovatelství, porodní asistence a neodkladné péče, České Budějovice

²Farmaceutická fakulta v Hradci Králové, Univerzita Karlova, Katedra sociální a klinické farmacie, Hradec Králové

Cílem výzkumné studie bylo identifikovat farmakologické a nefarmakologické rizikové faktory pádů pacientů v nemocnicích.

Metodika: Pro výzkum byla zvolena multicentrická observační studie případů a kontrol. Subjektem výzkumu byli pacienti hospitalizovaní v letech 2017 až 2019 na 20 odděleních pěti nemocnic Jihočeského kraje. Celkem bylo hodnoceno 378 pacientů s pádem (skupina případů) a 1821 pacientů bez pádů (skupina kontrol).

Výsledky: Mezi nejvíce rizikové diagnózy zvyšující pravděpodobnost pádu patřila demence OR 2,47 (95 %: CI 2,01–3,76) a cévní mozková příhoda OR 6,83 [95% CI: 3,47–13,45]. Lékové skupiny, které statisticky významně zvyšovaly riziko pádů, byly psycholeptika, antipsychotika, konkrétně tiaprid, a oftalmologika. Mezi statisticky významné nefarmakologické rizikové faktory pádu patřily: přítomnost pádu v anamnéze, zvýšené riziko pádu při příjmu pacienta k hospitalizaci, snížená pohyblivost pacienta, zmatenost a neklid pacienta. Naopak včasné zahájení rehabilitace bylo identifikováno jako ochranný faktor snižující riziko pádu.

Závěr: Z výsledků studie vyplývá, že příčiny pádů mají multifaktoriální charakter. Je důležité, aby byl program prevence pádů pacientů v nemocnici komplexní, ale zároveň i vysoce individualizovaný. Toho lze dosáhnout multidisciplinární spoluprací zdravotnického týmu. Na prevenci pádů se podílí nejenom lékař, sestra, fyzioterapeut, ale v současné době roste i úloha klinického farmaceuta.

Klíčová slova: farmaceut, lékař, nemocnice, pády, pacienti, rizikové faktory, sestra.

Monitoring and analysis of fall risk factors in hospitalized patients

Goal: The goal of the study was to identify pharmacological and non-pharmacological fall risk factors in hospitalized patients.

Methodology: A multicenter observational case study and monitoring was chosen for this purpose. The study involved patients hospitalized at 20 hospital units of the South Bohemian Region between 2017 and 2019. The total number included 378 patients with falls (case group) and 1,821 patients without falls (control group).

Results: Dementia OR 2.47 [95%; CI 2.01–3.76] and stroke OR 6.83 [95%; CI: 3.47–13.45] were the most probable diagnoses to increase the fall risk. The medication groups that significantly increased the fall risk included psycholeptics, antipsychotics, particularly tiaprid, and ophthalmology drugs. The significant non-pharmacological risk factors included the presence of falls in the case history, an increased fall risk at the admission, patient's reduced mobility, confusion and restlessness. On the other hand, an early physiotherapy was identified as a protective factor reducing the fall risk.

Conclusion: The study shows that causes of falls have a multifactorial character. The plan for the prevention of hospitalized patients' falls needs to be complex and, at the same time, highly individualized. This can be achieved by multidisciplinary cooperation of the healthcare team. Besides doctors, nurses and physiotherapists, clinical pharmacists start to play an important role.

Key words: falls, patients, hospital, risk factors, doctor, nurse, pharmacist.